Cao chiết lá tía tô và râu mèo có tác dụng hạ acid uric máu

Tăng acid uric máu là một rối loạn chuyển hóa, không chỉ liên quan đến bệnh lý viêm khớp gút, mà còn là một yếu tố nguy cơ gây bệnh thận, rối loạn lipid máu, đái tháo đường và tăng huyết áp. Để kiểm soát nồng độ acid uric máu, người bệnh thường phải uống allopurinol. Tuy nhiên, thuốc gây nhiều phản ứng bất lợi như hoại tử thượng bì nhiễm độc, hội chứng Steven-Johnsons (nốt ban, bóng nước, nhiễm trùng da), hội chứng DRESS (sốt, phát ban do dị ứng thuốc)… Ngoài điều trị dùng thuốc kéo dài, bệnh nhân tăng acid uric máu phải duy trì chế độ ăn uống giảm đạm và uống nhiều nước có tính kiềm. Điều này gây ra sự khó khăn trong tuân thủ điều trị, nhất là ở các bệnh nhân lớn tuổi. Do vậy, việc lựa chọn các loại thuốc an toàn, ít tác dụng phụ khi sử dụng lâu dài cho bệnh nhân là rất cần thiết.

Theo y học cổ truyền, tía tô có tác dụng chữa cảm cúm, dị ứng… Râu mèo có tác dụng thanh nhiệt, trừ thấp. Hai dược liệu này đều có tác dụng trong điều trị viêm khớp gút như đau khớp, sưng nóng đỏ khớp… Các công trình nghiên cứu đã ghi nhận, cao chiết tía tô có tác dụng ức chế enzyme xanthine oxidase (XO) trong môi trường ống nghiệm và hạ acid uric máu trong các thí nghiệm trên sinh vật hoặc tế bào sống với tính an toàn cao, không tìm thấy độc tính nguy hiểm. XO là một enzyme quan trọng trong quá trình chuyển hóa purin ở cơ thể người và động vật. Nó tham gia vào việc oxy hóa hypoxanthine và xanthine thành acid uric, sản phẩm cuối cùng của quá trình chuyển hóa purin. Quá trình chuyển hóa của XO dẫn đến tăng acid uric, có thể gây gút hoặc sỏi thận.

Hai dược liệu này đều chứa thành phần flavonoid (hợp chất đóng vai trò quan trọng trong tác dụng hạ acid uric) và acid hữu cơ và tinh dầu. Nếu phối hợp hai dược liệu này, sẽ vừa làm giảm sản xuất acid uric do ức chế enzyme XO, vừa tăng đào thải acid uric qua nước tiểu do kiềm hóa nước tiểu. Từ thực tế trên, nhóm nghiên cứu tại Đại học Y Dược TP. Hồ Chí Minh và Đại học Quốc gia TP. Hồ Chí Minh đã nghiên cứu khả năng hạ acid uric trong máu của tía tô kết hợp với râu mèo trên chuột nhắt trắng.

Theo đó, dược liệu tía tô được thu hái tại Long An, dược liệu râu mèo được thu mua ở cửa hàng thuốc tại TP. Hồ Chí Minh. Các dược liệu được ngấm kiệt với ethanol 70%. Dịch chiết cô đặc bằng máy quay để loại hết cồn, sau đó cô cách thủy để được cao đặc hỗn hợp chứa tía tô và râu mèo. Các cao sau cô đặc được trộn theo tỉ lệ xác định để được cao đặc hỗn hợp chứa tía tô - râu mèo.

Trong thí nghiệm, chuột nhắt trắng 12 - 15 tuần tuổi, trọng lượng khoảng 28g, được gây tăng acid uric máu bằng cách tiêm kali oxonat. Kết quả là hai lô chuột uống cao chiết ethanol 70% tía tô - râu mèo tỷ lệ 1:1 với các liều 1g/kg và 2g/kg đều có tác dụng hạ acid uric máu, tương tự với allopurinol liều 10 mg/kg. Thử nghiệm cho thấy, với dung môi chiết là ethanol 70%, cao chiết tía tô ở liều 200 mg/kg, cao chiết râu mèo ở liều 200 mg/kg, có tác dụng giảm acid uric hiệu quả hơn so với các liều thử nghiệm khác.

Kết quả nghiên cứu mở ra tiềm năng nghiên cứu các thuốc và chế phẩm điều trị tăng acid uric máu trên lâm sàng.

N.P.D (tổng hợp)

Nguồn: Cục Thông tin Khoa học và Công nghệ Quốc gia